

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 3 september 2025

Tid: Kl. 13:00 - 16:00

Plats: Regionens Hus Göteborg, lokal: Bommen

Deltagande organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism

Antidiskrimineringsbyrån Väst

Göteborgs Stadsmission

Integrationsnätverk Göteborg

Kvinnofolkhögskolans stödförening

MÄN för jämställdhet Göteborg

Personligt ombud Bräcke diakoni

Rosengrenska Stiftelsen

Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Svenska Röda Korset

#utanskyddsnät

Förhindrade organisationer:

RFSU Göteborg

Övriga deltagare:

Malin Carlsson (V), ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Anne-Marie Ekström (L), vice ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR

Maria Svensson, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR (punkt 6)

Dagordning 2025-09-03

1. Välkomna!

Mötets ordförande Malin Carlsson hälsade alla deltagare välkomna till dagens möte och förklarade mötet öppnat.

2. Presentationsrunda

Vi gick en runda där var och fick presentera sig med namn och organisation, samt lyfta förväntningar inför dagens möte.

I rundan lyftes förväntningar på dagens samtal, vikten av att få träffas i det här forumet samt förväntningar på dagens fördjupning.

I samband med presentationsrundan informerade Rosengrenska Stiftelsen om skrift som tagits fram med information om vård och vart en som befinner sig i papperslöshet kan vända sig. Skriften "Till dig som lever i papperslöshet och befinner dig i Västra Götalandsregionen" har tagits fram av det idéburna partnerskap som finns mellan Rosengrenska Stiftelsen, Svenska Röda Korset och Västra Götalandsregionen.

Den digitala versionen av skriften bifogas mötesanteckningarna. Om tryckt version önskas går det bra att kontakta Rosengrenska Stiftelsen.

3. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor

Dagordningen godkändes. Inga ytterligare frågor anmäldes.

4. Återkoppling från föregående möten

Samråd 9 april

Inga synpunkter lämnades på mötesanteckningarna. Dessa lades därefter till handlingarna.

"Skrivelse till Västra Götalandsregionens beredning för mänskliga rättigheter angående regionens reviderade kriterier för verksamhetsstöd mänskliga rättigheter" av Antidiskrimineringsbyrån Väst behandlades på mötet 9 april. Då bestämdes att varje förening skulle stämma av frågan på hemmaplan samt att Antidiskrimineringsbyrån Väst därefter skulle sända den till VGR:s kulturnämnd som ansvarar för verksamhetsstödet. Efter inspel och reflektioner som har kommit lyfts skrivelsen igen på dagens möte, med förslag om att samrådet sänder den vidare till beredningen för mänskliga rättigheter som ett medskick. Samrådet återkommer till frågan under punkt 9 på dagordningen.

Tvårsamrådet 12 maj

Emma informerade om resultatet av den enkät som deltagarna fick fylla i kring upplevelsen av dagen. 34 personer svarade på enkäten och gav sammanlagt dagen betyget 4,21 på skalan 1-5.

I juni sändes dokumentation från dagen ut till alla deltagare.

Dokumentationen består av den power point presentation som visades under dagen, sammanställning av dialogerna från dagen i såväl tvärgrupperna som i de respektive samråden, tillsammans med kort film med röster från dagen. Dokumentationen finns att ta del av på VGR:s webbsida om samrådsarbetet:

[Dialog och samråd](#)

Den regionala utvecklingsstrategin är ute på remiss under perioden 14 april till 15 september 2025. Remisshandlingarna finns på

www.vgregion.se/rusremiss

De organisationer som ingår i VGR:s samråd är välkomna att inkomma med enskilda svar. Dokumentationen från tvårsamrådet med de samlade inspelena/synpunkterna från tvärgrupperna samt de respektive samråden hanteras som inkommet remissvar. Efter 15 september påbörjas sammanställningen av remissvaren och dokumentet ses över efter de synpunkter som har kommit in. Planen är att dokumentet ska antas politiskt i början av 2026. Processledningen för översynen besöker gärna de respektive samråden framöver för dialog om hur samrådets synpunkter har tagits omhand i dokumentet.

Den power point-presentation som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.

Återkoppling på medskick från samråd mänskliga rättigheter om VGR:s arbete med rasism, bemötande och diskriminering i hälso- och sjukvården

Ärendet behandlades av den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden (SSN) den 27/8. Malin och Anne-Marie informerade om SSN:s beslut.

Synpunkter lyftes från samrådets deltagare om vikten av en tydlig strategi från VGR för att nå ut med dessa frågor i hela organisationen. Samsyn och samverkan är centralt för att kunna få effekt.

Protokollsutdraget för ärendet bifogas mötesanteckningarna tillsammans med tjänsteutlåtandet.

5. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheter 21 maj Malin Carlsson och Anne-Marie Ekström

Beredningen för mänskliga rättigheter sammanträdde den 21 maj och behandlade då bland annat iakttagelse från samråd barnrätt angående prövning/analys av barnets bästa, iakttagelse från samråd funktionshinder om behov av kompetensutveckling och ärende om högre ambitioner för

information inom finskt förvaltningsområde. Beredningen tog vid detta tillfälle även del av uppföljning 2024 av VGR:s hållbarhetsmål, utifrån fokus på mänskliga rättigheter.

Beredningen för mänskliga rättigheter har tagit fram en halvtidsrapport, vilken behandlades på regionstyrelsen i juni. Halvtidsrapporten beskriver resultat av halvtidsutvärdering av beredningens samrådsarbete, tillsammans med halvtidsrapport av Överenskommelsen mellan VGR och det civila samhällets organisationer i Västra Götaland. Beredningen för mänskliga rättigheter har under våren 2025 haft fördjupningar om halvtidsrapporterna för de båda dialogytorna med diskussion om utvecklingsområden.

På följande webbsida finns handlingar till och protokoll från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträden: [Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

6. Återkoppling på översyn av VGR:s hållbarhetsmål

Maria Svensson, regionutvecklare hållbarhetsavdelningen VGR, besökte samrådet för återkoppling på samrådets inspel samt information om remisshanteringen.

Maria inledde med genomgång av uppdraget samt hur samråden har varit involverade i processen. Utifrån ett generellt perspektiv har mänskliga rättigheter genomgående stärkts i remissförslaget och att måldokumentets utgångspunkt är de sju diskrimineringsgrunderna benämns på flera ställen. I delen om ansvarsfull styrning har MR-perspektivet stärkts i beskrivningar gällande arbetsgivarperspektiv, säkerhet och beredskap, hållbara inköp och upphandlingar.

Även stärkt rättighetsperspektiv har gjorts kopplat till miljöfrågorna där det tydliggjorts att klimatanpassningsarbetet inte ska fördjupa existerande orättvisor, inte skapa nya orättvisor och kompensera för eventuella orättvisor som skapas. Klimatanpassningsarbetet ska också bedrivas utifrån delaktighet och inkludering.

Maria gick därefter igenom de specifika medskick som samråd mänskliga rättigheter har gjort till översynen, samt hur de har tagits omhand i måldokumentet.

Följande synpunkter lyftes från samrådet:

Det är viktigt att de centrala styrdokumenterna som VGR tar fram har samsyn. De bygger alla på utmaningar i samhället, men bilden av dessa utmaningar ser olika ut beroende på vilket dokument som en tittar på.

Mänskliga rättigheter får inte vara ett sidospår, det är istället det som alla andra styrdokument ska bygga på. MR får inte bli ett sidospår, därför önskvärt att tänka på ett annat sätt när det gäller arbetet.

När vi har så lång tidsaspekt på våra dokument, hur hanterar vi de tillfällen då någonting snabbt händer som omkullkastar allt? Hur tas det här omhand i dokument, exempelvis generativ AI?

Det förslag som lyfts är genomtänkt, klokt och bra skrivet utifrån mänskliga rättigheter. Under målområdet "Hälsa och välbefinnande" bör dock ytterligare delmål läggas till om att skapa förutsättningar för en jämlik hälsa. Den ojämlika hälsan är utmaningen och insatser bör tydliggöras i ett eget delmål. I målområdet "Inkluderande och normmedveten information" bör även begreppet anpassad information vara med.

Det har varit en väldigt bra process med samrådets involvering under översynen av hållbarhetsmålen. Både utifrån hur samråden har varit delaktiga, att samrådets medskick har tagits omhand i processen samt dagens återkoppling.

Det är väldigt viktigt att kunna ge synpunkter i ett sådant här samråd. Många ideella organisationer har inte anställda och har svårt att lämna remissvar när remissperioden är relativt kort.

Punkten avslutades med praktisk information om remissen. Remisstiden kommer att vara 1 oktober till 31 december. De organisationer som ingår i beredningen för mänskliga rättigheters samråd kommer att få möjlighet att inkomma med svar. Samråd mänskliga rättigheter kommer att få remissen på mail från Emma, tillsammans med mer information.

Den power point-presentation som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.

7. Fördjupning: Livet mellan stolarna - Erfarenheter från människor med psykisk ohälsa och beroendeproblematik.

Personligt Ombud och Göteborgs Stadsmission höll i dagens fördjupning. Organisationerna sände i våras in liknande teman och har planerat upplägget tillsammans.

Personligt Ombud inledde med information om sitt uppdrag och arbete, vilket handlar om att stötta människor med långvarig psykisk funktionsnedsättning som är över 18 år. Personligt Ombud ska fungera som en hjälp till hjälpen. För att kunna förbättra situationen i samhället för personer med psykiska funktionsnedsättningar sammanställer och rapporterar Personligt Ombud de brister de ser i välfärdssystemet som drabbar personer med psykisk funktionsnedsättning. Ett viktigt verktyg att göra det här igenom är att varje år skriva en erfarenhetsrapport.

Erfarenhetsrapporten 2024 lyfter systembrister i Göteborgs psykiatri i form av två fiktiva berättelser baserade på verkliga händelser för att ge en djupare inblick i de komplexa utmaningar som Personligt Ombuds uppdragsgivare

möter. Berättelserna berör brister inom områdena bemötande, delaktighet och information, samverkan och organisering, kontinuitet, samt tillgänglighet och digitalisering. Göteborgs Stadsmission lyfte utifrån berättelserna exempel på glappen och mellanrummen mellan beroendevården och psykiatrin.

En stor utmaning är att många människor bOLLAS runt mellan olika avdelningar och inte får rätt hjälp. Gamla journalanteckningar som hänger kvar kan skapa problem för behandling, men kan i vissa fall vara livsviktigt.

Det digitala samhälle som råder nu skapar utanförskap. Många människor behöver hjälp med att logga in på 1177 till exempel, vilket bryter mot konventioner och lagar.

Det system som vi har byggt upp för psykiatrin har brister, men också viktigt att bära med sig att det är en komplex utmaning. Samverkan mellan aktörer behövs.

Följande lyftes i det gemensamma samtalet som följde efter presentationen:

En viktig roll som det civila samhället har är att informera rättighetsbärarna om vilka rättigheter som en har och guida i systemet. Många vet till exempel inte vad en samordnad individuell plan (SIP) är och att en har rätt till det. Det som en inte känner till att en har rätt till, kan en inte heller kräva.

Kyrkan gör mycket viktiga insatser idag där exempelvis psykiatri och socialtjänst inte räcker till.

Utgångspunkten måste vara att ingen aktör kan klara frågan själv, vi måste arbeta med frågan tillsammans och i samverkan mellan civilsamhället och det offentliga för att kunna lösa utmaningen. Vi måste också arbeta mer förebyggande och få människor att söka hjälp tidigare. Då minskar vi behovet av vård.

Det är svårt med samverkan och att som enskild förening veta vart en ska hänvisa individen till för rätt hjälp. Att samla aktörer under samma tak, som exempelvis är tanken med Barnahus, förenklar mycket.

Vi kommer tillbaka till diskussionerna vi haft tidigare idag om VGR:s hållbarhetsmål och den regionala utvecklingsstrategin, där samverkan är grunden. Därför viktigt att vi svarar på remissen och påtalar vikten av samverkan.

Viktigt att prata om de kostnader som utanförskapet innebär för individen och samhället. Det handlar om människor som vill arbetsträna och komma ut i arbetslivet, som vill bidra till samhället.

Samrådet bestämde att fortsätta diskussionen på temat vid nästa möte, samt att till det tillfället sända in frågor i förväg till Personligt Ombud och Göteborgs Stadsmission.

Den power point-presentation som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.

8. Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

9. Finns det frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?

Samrådet sänder skrivelsen angående VGR:s reviderade kriterier för verksamhetsstöd mänskliga rättigheter, författad av Antidiskrimineringsbyrån Väst, till beredningen för mänskliga rättigheter som ett medskick.

10. Nästa möte 11 november kl. 12-16 (start med gemensam lunch)

Nästa möte äger rum 11 november kl. 13-16 på Regionens Hus i Göteborg. För utrymme att hitta nya möjligheter till samverkan mellan samrådets deltagare bestäms att vi startar detta möte med gemensam lunch kl. 12.

Som beslutades i anslutning till dagens fördjupning fortsätter den här diskussionen på nästa möte, under ledning av Göteborgs Stadsmission och Personligt Ombud.

När det gäller ytterligare förslag på punkter för samrådet att diskutera på nästa möte, har två förfrågningar kommit in till samrådet från VGR:

- Ny läns-gemensam handlingsplan för psykisk hälsa
- Revidering av rutin för aktiva åtgärder samt samtalsmaterial om normer som håller på att tas fram av HR

Samrådet är mycket positiva till fördjupning inom båda områdena, Emma återkopplar till ansvariga tjänstepersoner och fortsätter diskussionen om tidplan.

Framtida teman:

MÄN för jämställdhet och Kvinnofolkhögskolans stödförening kommer att hålla en gemensam fördjupning om sina respektive centrala frågor utifrån ett jämställdhetsperspektiv på första samrådsmötet 2026.

Ytterligare förslag på fördjupning som har inkommit är ämnet AI, vilket samrådet är positiva till att fördjupa sig i. Tips lämnas om att Göteborgsregionen har tagit fram en digital och kostnadsfri utbildning i att förstå och använda generativ AI. Den går att ta del av på följande länk: [Kurs Generativ AI - Göteborgsregionens innovationsarena – med fokus på AI](#)
Samrådets deltagare kan när som helst höra av sig till Emma för att bolla ytterligare förslag på teman.

Möten 2026:

Malin och Anne-Marie informerade om att det kommer att vara tre ordinarie samrådsmöten under nästa år, eftersom det är ett valår. Det innebär att samråd mänskliga rättigheter kommer att mötas två gånger under våren och en gång i början på hösten. Förslag på datum för samrådsmöten 2026 kommer på mail inom kort.

Beredningen för mänskliga rättigheter kommer också att bjuda in till tvärsamråd 2026 som planeras till första delen av maj. Även datum för tvärsamråd 2026 kommer på mail.

11. Utcheckning

Vi gick en avslutande runda med deltagarnas tankar om mötet. Följande lyftes:

- Inspirerande möte med viktiga diskussioner
- Engagerande tema
- Så viktigt att vi träffas på det här sättet och pratar mänskliga rättigheter, extra viktigt idag med utvecklingen i världen
- Jättemycket kunskap i rummet
- Samverkan och samarbete är centralt, viktigt att hitta mer tid för att prata om det här
- Glädjande att mänskliga rättigheter har tydliggjorts inom ramen för VGR:s hållbarhetsmål
- Tips på event i Uppsala 20 september, slottsbiografen "Röster från Gaza, folkrätt, vittnesmål och dialog". Medverkar gör bland annat Märit Halmin, intensivvårdsläkare med ögonvittnesskildringar från fältsjukhus i Gaza.
- Det finns hopp
- Viktigt forum att mötas inom, viktiga samtal

12. Mötets ordförande förklarar mötet avslutat

Mötets ordförande tackade alla deltagare för dagens möte och förklarade mötet avslutat.

Antecknat av

Emma Broberg

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefonnummer: 076-809 19 54